

ΑΠΟΘΗΚΗ

ΤΩΝ

ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

ΟΚΤΩΒ. 1838.]

[ΑΡΙΘ. 22.]

ΤΟ ΚΑΤΣΙΜΟΝ ΧΗΡΑΣ ΙΝΔΗΣ.

Εἰς τὴν Ἰνδοστὰν ἐπικρατοῦν ἔθιμα τινὰ φηροκεντικά τὰ πλέον ἄτοπα καὶ τὰ πλέον σκληρά. Ἐν ἐκ τούτων, φοικωδέσονται, εἶναι τὸ νὰ καίεται ἡ χήρα γυνὴ μετὰ τὸ νεκρὸν σῶμα τοῦ ἀνδρός της.

Καὶ δις καὶ τρίς,—λέγει Ἀγγλος, πολλοὺς χρόνους διατρίψας εἰς τὰς Ἰνδίας,—ἐντὶ τα παρὼν εἰς τοιαύτην τρομερὰν ὀλοκαύτωσιν. Τὸ θῦμα ποτὲ ἦτο χήρα νέα, εὐρωστος, καὶ μόλις πλέον μελάγχροινος ἀπὸ κάτοικον τῆς Ἰταλίας. Εἶχε βρέφος μικρὸν, τὸ ὁποῖον ἔχασκε μ' ἀδιαφορίαν, ὥς μόλις νὰ συναισθάνετο τὴν παρουσίαν αὐτοῦ, ἀναμέσον τῶν πέριξ αὐτῆς γινομένων φοβερῶν ἐτοιμασιῶν.

Παρῆλθεν ἱκανὴ ὥρα ἑωσὺ τὰ πάντα νὰ ἐτοιμασθῶσιν· ἐν δὲ τῇ μεταξὺ, ἔλαβαν κάποιαν μεταβολὴν τῆς γυναικὸς τὰ αἰσθήματα. Οἱ καθαροὶ, μέλανες ὀφθαλμοὶ τῆς ἔγιναν ζωηρότεροι, ἀλλὰ καὶ ἀγριώτεροι. Τὰς αἰσθήσεις αὐτῆς ἦτο φανερόν ὅτι τὰς εἶχε νερκῶσειν ἡ ἐλευθέρᾳ χρῆσιν τοῦ ὀπίου, τοῦ τόσον συχνὰ καὶ μετὰ τόσον ὀλέθριον ἐνέργειαν χρησιμεύοντος εἰς τὰς καὶ παρομοίας θλιβεράς περιστάσεις, διὰ νὰ καθαιρῇ τοὺς φόβους, καὶ νὰ στερεώσῃ τὴν καρτερίαν, τῶν ταλαιπῶρων σφαγίων, ὅσα ἡ τῶν Ἰνδῶν ἀπάνθρωπος δεισιδαιμονία καταδικάζει εἰς θάνατον πρόωρον, καὶ αὐτὸν ἀπ' ὅλων τὸν φοικωδέστατον.

Ταχέως ἀνελάμβανεν ἀπὸ τὴν ἀναισθησίαν αὐτῆς ἡ χήρα, καὶ ὅσον ἐκαθαρίζοντο αἱ νοητικαὶ τῆς δυνάμεις, τόσον ἠϋζάναν οἱ φόβοι της. Αἱ πράξεις αὐτῆς, αἰτίνες κατὰ πρῶτον ἦσαν ἀπλῶς μηχανικαί, τώρα διευθύνοντο ἀπὸ τὰς

ἐπανερχομένας φυσικὰς ὁρμάς της, αἱ ὁποῖαι κατὰ στιγμήν ἐγίνοντο ἰσχυρότεραι καὶ θλιβερότεραι. Τοὺς διαφόρους καλλωπισμοὺς τῶν ἐνδυμάτων αὐτῆς ἐμοίρασεν εἰς τὰς φίλας της μετὰ τὸ βλέμμα καὶ κίνημα γυναικὸς, ἥτις, ἀπὸ τὸν περισπασμὸν τῶν λογισμῶν αὐτῆς, μόλις ἤξευρε τί κάμνει· ἀλλ' ἔξαφνα ἤκουσε τὴν κραυγὴν τοῦ νηπίου, καὶ τὸ θῦμα τῆς ἐπλατύνθη ἀπὸ λάμπιν ἀναγνωρίσεως, τὸ χαλὸς τῆς ἤρχιζε νὰ τρέμῃ, ὁ κόλπος αὐτῆς ἐφούσκωσεν, ἡ ἀναπνοὴ τῆς ἐπιάσθη· ὤρμησε δὲ, ἤρπασεν αὐτὸ ἀπὸ τὰς ἀγκάλας μιᾶς δούλης, καὶ φιλοστόργως ἐσφιγγεῖ αὐτὸ πρὸς τὰ στήθη. Οἱ σπασμώδεις στεναγμοὶ τῆς ἐκτύπον εἰς τὸ αὐτίον μετὰ διαπεραστικὴν ἰσχύν, καὶ ἦτον ἥδη φανερόν ὅτι ἐσωτερικῶς ὠκνοῦσεν ἀπὸ τὴν τελευταίαν πράξιν τῆς φοικωδέστατης τῶν θυσιῶν.—ἔσπεκεν ἐμπροσθέν μας εἰκὼν ἀφώνου μὲν, ἀλλ' ἀγωνιώσους ἀπελπισίας.

Οἱ Βραχμᾶνες, βλέποντες ὅτι πλέον ἦτο καιρὸς νὰ τελειώσῃ τὴν βδελυρὰν ταύτην προσφορὰν, καὶ φοβούμενοι μήπως μετανοήσῃ τὸ θῦμα τῶν, ἐπρόσταξαν ὅλους τοὺς συγγενεῖς, φίλους, καὶ ἀκολούθους της, ν' ἀποσυνθῶσι. Μετ' ὀλίγον ἀφέθη τριγύρω τῆς πυρᾶς εὐρύχωρόν τι διάστημα, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου δὲν ἔσπεκε κανεὶς παρὰ ἡ ταλαιπῶρος χήρα μετὰ τῶν δημιῶν αὐτῆς. Πρὶν τούτου, ἓνας τῶν Βραχμάνων εἶχεν ἐπάρειν βιαστικὰ τὸ τέκνον ἀπὸ τὰς ἀγκάλας τῆς μητρός του, καὶ δώσεν αὐτὸ εἰς μίαν θεράπαιναν, ἀδυσώπητος ἐξίσου καὶ ἀπὸ τὰς νηπιακὰς κραυγὰς καὶ ἀπὸ τὴν μητρικὴν ἀγωνίαν. Ἡ δὲ χήρα, γνωρίζουσα τί ἐμελλε ν' ἀκολουθήσῃ, ἔχασε πλέον τὴν ὑπομονήν, ἐγονάτισεν, ὑψώσας τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανόν, ἔ συνεδεσε τὰς χεῖρας ἐκστατικῇ, καὶ ἀπὸ θλίψιν ἀφῆτον κυριευμένη. Ἀπὸ τῶν Βραχμάνων ἐπλησίασαν μ' αἶρα γαληνίου μὲν, ἀλλ' αὐστηρὰς ἐξουσίας, τὴν ἐσῆκωσαν ἀπὸ τὴν κεκλιμένην θέσιν της, καὶ βιαίως ἐσπρωξαν αὐτὴν πρὸς τὴν πυρὰν. Ἐκείνη ἐσύρθη ὀπίσω, καὶ μετὰ τῆς ἀπελπισίας τὴν δύναμιν ἀντεστέκετο εἰς τοὺς ἱερεῖς τῆς αἵματοχαροῦς ταύτης δεισιδαιμονίας. Ἰδόντες τοῦτο, ὤρμησαν εἰς τὰ ἐμπροσθέν διάφοροι ἄλλοι τῶν σκληρῶν τούτων ὑπουργῶν, ἔ ἔσυραν αὐτὴν

πρὸς τὰ φρούγανα, τὰ ὅποια ἦσαν καλῶς ἀλειμμένα με ὀξύγγιον, διὰ τὴν ταχυτέραν αὐτῶν ἐμπορησιν. Τὴν φωνὴν αὐτῆς, μόλις ὑψωθεῖσαν. τὴν κατέπνιξαν τύμπανα καὶ αὐλοί, καὶ αἱ κραυγαὶ πολυαριθμῶν ἡμιμαυμένων θεοβλαβῶν, οἵτινες εἶχαν συναθροισθῆναι νὰ ἴδωσι τὸ φρικτὸν τέλος μιᾶς ἀνηλεοῦς θεομανίας. Οἱ ἀγῶνες αὐτῆς τώρα πλέον δὲν ἴσχυαν ταχέως συρθεῖσαι ἐβάλθη ἐπὶ τῆς πυρᾶς. Τὴν ὥραν ταύτην ἐφαίνετο ἡ δυστυχὴς ἀποκαυωμένη. Ἀφοῦ ἐκάθισεν ἐπὶ τῶν φρυγάνων, τῆς ἐβαλαν ἐπάνω εἰς τὰ γόνατα τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀνδρός της, ἀναψαν τὰ ἄχρνα, τὰ πλουσιοπαρόχως ἐστρωμένα ὑπὸ τὰ ξύλα, καὶ αἱ φλόγες, ταχέως ἀναβάσαι, περιετύλιξαν τὴν ἀθλίαν Ἰνδὴν, ἀποκλείουσαι αὐτὴν διαμιᾶς καὶ διὰ πάντα ἀπὸ ἀνθρωπίνης ὁρασιν καὶ ἀπὸ ἀνθρωπίνης συμπάθειας. Διὰ νὰ μὴ τύχη καὶ εἰς τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἀγωνίας αὐτῆς πιθόσῃ ἔξω τῆς πυρᾶς, εἶχαν οἱ Βραχμᾶνες μακρὰ καλάμια, τὴν μίαν ἄκραν τῶν ὁποίων κρατοῦντες, ἐπεστήριζαν τὴν ἄλλην εἰς τὸ σῶμά της, ὥστε ἦτον ἀδύνατον νὰ σηκωθῇ. Τὰ ξύλα, με ἄκραν ταχύτητα καίόμενα, δὲν ἤρογαν νὰ καταπαύσωσι τὰ βάσανά της, καὶ νὰ δώσωσι τέλος εἰς τὴν μισαρωτάτην ὀλοκαύτωσιν.

ΑΓΙΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΣΚΕΨΕΙΣ ΠΕΡΙ ΚΑΤΤΟΤ.

ΦΕΥΓΩΝ τὴν ἀνθρωπίνην κοινωνίαν, καὶ ὑπὸ τῆς μελαγχολίας διωκόμενος, ἐπλαγίασα ὑπὸ τὴν σκιὰν δάσους, διὰ νὰ μελετήσω ὃ νὰ σκεφθῶ.

Πόσον ἡδονικὴ παρηγορία εἰς τὰς λύπας μας, μονάζοντες νὰ συκοινωνώμεν ἐλευθέρως με τὰς ἰδίας ἡμῶν καρδίας! Χιλιάδες πτηνῶν, ἐπάνω εἰς τοὺς κλάδους καθημένων, ἐνεψύχοναν τὸν ἀέρα ἀπὸ τὰς ἐναρμονίους αὐτῶν ᾠδᾶς, καὶ ἐνέπνεαν ἀγαλλίασιν κρῦφτον εἰς τὴν ψυχὴν μου.

Εἰς τὴν περίεξ ἀναβλαστάνουσαν χλόην κεκοιμημένος ὁ τὸν ἥλιον ἀγαπῶν τέττιξ, ἐμίγνυε τὴν θορυβώδη αὐτοῦ φωνὴν με τοὺς μελωδικοὺς ἐκείνων ἤχους.

Τὰ ὕδατα ῥυακος καθαροῦ, εἰς τὸ πλάγιόν μου μορμαρίζοντος, ἐδρόσιζαν τὴν κατάξηρον γῆν.

Πλὴν, μὲ ὅλα τῆς φύσεως τὰ κάλλη, δὲν ὤδυνα ἡ ψυχὴ μου ὀλιγώτερον ἀπὸ τὰς πληγὰς της.

Ἐτι κατεβυθίζετο εἰς τοὺς ποικίλους λογισμοὺς, οἵτινες τοσάκις αὐτὴν ταράσσουν.

Τί ἦμην πρὶν γεννηθῶ; Τί εἶμαι τώρα; Τί θέλω εἶσθαι αὐριον;

Παχεῖά τις σκέπη ἐφαίνετο ν' ἀμαυρόνῃ τὴν νοερὰν μου ὄψιν. Παρεκάλεσα τοὺς σοφοὺς νὰ με ὀδηγήσωσιν, ἀλλ' οὐδένα εὗρηκα πολυμαθέστερόν μου κατὰ τοῦτο.

Περιτυλιγμένος εἰς νέφη ἀδιαπέραστα, πλανῶμαι ἀπὸ ἐπιθυμίαν εἰς ἐπιθυμίαν, μὴ δυνάμενος οὔτε κἂν ὄνειροπολῶν νὰ ἐπιτύχω τὸ ποθούμενον.

Τὸ σάρκινον τοῦτο σκεῦος, εἰς τὸ ὁποῖον εἴμεθα φυλακωμένοι, ἐμποδίζει πᾶσαν ἀκτῖνα φωτός.

Ὑπάρχω, — τί σημαίνει; δίδαξέ με! Ἦδη, ἐνῷ λαλῶ, ἐφυγε μέρος τῆς ὑπάρξεώς μου.

Δὲν εἶμαι πλέον ὅ,τι ἦμην.

Τί θέλω εἶσθαι αὐριον, ἂν εἰσέτι ὑπάρχω;

Εἰς οὐδὲν σταθερὸς, εἰς οὐδὲν μόνιμος, ὁμοίᾳ τὸ ὕδωρ ῥυακος, τὸ ὁποῖον διηνεκῶς ῥέει, τὸ ὁποῖον δὲν στέκει ποτέ.

Ἦ μᾶλλον, — ἀλλ' ἀπὸ τὰ περικύκλω ἀντικείμενα, με τί νὰ παραβάλω τὸν ἑαυτόν μου;

Ὡς ὁ ῥυαξ, τὴν ἐπομένην στιγμὴν δὲν θέλω πλέον εἶσθαι ὁποῖος εἶμαι ταύτην.

Μὲ ἄλλο τι ὄνομα πρέπει νὰ καλῶμαι.

Μὲ πιάνεις τώρα, με κρατεῖς, πλὴν φεύγω.

Ποταμὲ ἀεικίνητε, οὐδέποτε πλέον θέλεις διαπεράσειν τὸ διάστημα, ἐπάνω τοῦ ὁποῖου ἤδη ἐρρέουσες.

Ὁ αὐτὸς ἀνὴρ, τὸν ὁποῖον ἤδη ἀντανέκλασες εἰς τὰ ὕδατά σου, οὐδέποτε πλέον θέλει ἀντανεκλασθῆναι ὑπ' αὐτῶν, ἀπαρραλλάκτως καθὼς ἐφαίνετο εἰς αὐτὰ πρότερον.

Η ΠΛΑΤΑΝΟΣ.

Ἡ ΠΛΑΤΑΝΟΣ εἶναι αὐτόχθων εἰς τὰς πλείονας τῶν χωρῶν τῆς Ἀνατολῆς, ὅθεν μετεκομίσθη κατὰ πρότον εἰς τὴν Σικελίαν, ἔπειτα δὲ εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ ἄλλα μέρη τῆς νοτίου Εὐρώπης. Μετὰ ταῦτα εἰσῆχθη εἰς τὴν Μεγάλην Βρετανίαν, ὅτε αὐξάνει μὲν καλῶς, οὐδέποτε ὅμως καθὼς εἰς τὴν Τουρκίαν. Ἀγγλὶς περιοδεύτρια λέγει, ὅτι μερικαὶ τῶν πλατάνων, τὰς ὁποίας ἴδεν εἰς τὴν Τουρκικὴν ἐπικράτειαν, ἦσαν μεγέθους τόσον γιγαντιαίου, ὥστε τῆς Ἀγγλίας αἱ μεγαλήτεραι ἔθελαν ἀπομείναι ἐμπροσθεν αὐτῶν ὡς ἀν φιλοκαλοῦντα.

Ἡ Πλάτανος ἦτο δένδρον προσφιλέστατον εἰς τοὺς ἀρχαίους· ἐξαιρέτως ἐτίμων αὐτὸ διὰ τὴν πυκνὴν σκιὰν τῶν ἐξηπλωμένων φύλλων τῆς, πολλὰς δὲ πανηγύρεις ἐώρταζαν ὑπὸ τοὺς κλάδους αὐτοῦ, καὶ τοῦ ἀπέδιδαν ἱαματικὰς ἀρετάς· τὰ λόβια τῶν σπόρων, τὰ φύλλα, καὶ ο φλοιὸς ἐλογίζοντο θεραπευτικὰ τῆς δῆξως φαρμακερῶν ὕφρων καὶ σκορπίων, καὶ μετεχειρίζοντο διὰ νὰ πιάνωσι τὸ αἷμα, νὰ ἰατρεύωσι κανσίματα, καὶ δι' ἄλλα πολλά. Οἱ σημερινοὶ Πέρσαι ἀποδίδουν πολλὰς καλὰς ιδιότητας εἰς τὴν Πλάτανον· πιστεύουν ὅτι ἐμποδίζει τὸν λοιμὸν καὶ ἄλλας ἐπιδημικὰς ἀσθενείας, καὶ δι' οὗτοισιν οἱ